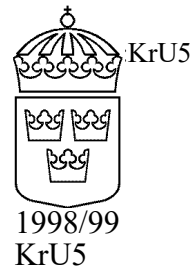

Kulturutskottets betänkande

1998/99:KrU5

Vissa teater- och musikfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motionsyrkanden om vissa teater- och musikfrågor från allmänna motionstiden hösten 1998.

Utskottet förutsätter att Kulturrådet i sin pågående översyn av landets regionala teatrar även beaktar frågor om stödsystemets utformning och avstyrker därmed förslag om ändring av stödsystemet för de regionala teatrarna och om särskild hänsyn till de ekonomiska svårigheterna vid Länsteatern på Gotland.

Förslag om att inrätta regionala teatrar i Jämtlands och Södermanlands län avstyrks, då det ankommer på regeringen att i budgetberedningen inför år 2000 ta ställning till om teaterinstitutionerna i de två länen skall förklaras vara bidragsberättigade.

Ett yrkande om att Operan och Dramaten skall göra fler uppsättningar för barn och små uppsättningar som kan turnera avstyrks med hänvisning till de publikmål som gäller för de båda institutionerna och till regeringens uppföljningsansvar.

Förslag om länskonsulenttjänster på teater-, dans-, musik- och filmområdena avstyrks. Utskottet konstaterar att befintlig verksamhet fungerar väl och att utbyggnadstakten även beror på huvudmännens vilja och ekonomiska möjligheter.

Förslag om satsning på Riksskådebanan avstyrks liksom förslag att nyckelharpan skall utses till Sveriges nationalinstrument.

Utskottet avstyrker motioner om syntolkning för synskadade vid Riksteaterns föreställningar. Utskottet förutsätter att Riksteatern ökar sina ansträngningar för att förbättra synskadades delaktighet i teaterutbudet.

Två motioner om stöd till vissa musikgenrer och inrättande av ett genrecentrum för blåsmusik avstyrks med hänvisning till att erfarenheter av nyligen gjorda satsningar på musiklivets arrangörer och på ett folkmusikcentrum bör utvärderas innan nya satsningar övervägs.

Med hänvisning bl.a. till redan pågående utredningsarbete avstyrks en motion om en särskild utredning om marknadsföringen och lanseringen av svensk musik utomlands.

Motioner om kulturen i skolan och om den kommunala musik- och kulturskolan avstyrks bl.a. mot bakgrund av ett nyligen antaget program för kvalitet och likvärdighet i skolan och de uppdrag som givits till Skolverket och Kulturrådet om kultur i skolan.

1998/99:Kr203 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att verka för ett återupptagande av föreställningar med s.k. syntolkning för synskadade inom Riksteaterns verksamhet.

1998/99:Kr222 av Lennart Fridén (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Göteborgsmusiken som första institution i en utveckling av genrecentrum erhåller uppdraget att bli ett sådant för blåsmusiken i vårt land.

1998/99:Kr234 av Owe Hellberg (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en översyn av reglerna om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

1998/99:Kr235 av Sven Bergström (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rättvisa anslag till länsteaterverksamheten i landet.

1998/99:Kr236 av Lilian Virgin (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de särskilda förhållanden som råder för Länsteatern på Gotland,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av grundbidragen till länsteaterverksamheten.

1998/99:Kr241 av Anita Jönsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Riksskådebanan m.m.

1998/99:Kr254 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen bör tillsätta en utredning om marknadsföring av svensk musik i utlandet.

1998/99:Kr256 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skolans kulturansvar,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stödet till jazz och moderna musikformer.

1998/99:Kr259 av Berit Andnor (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en länsteater i Jämtlands län.

1998/99:Kr260 av Sinikka Bohlin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att reglerna för statsbidrag till teaterverksamhet bör utformas så att en regionalt rättvis fördelning erhålls.

1998/99:Kr272 av Inger Davidson m.fl. (kd) vari yrkas

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den kommunala musikskolan.

1998/99:Kr274 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att värna och utveckla skolans roll som kulturbärare,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att alla barn, oavsett var de bor i landet, skall ha rätt att gå i musik- och/eller kulturskola,

23. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att upphöja nyckelharpan instrumentfamilj till nationalinstrument.

1998/99:Kr275 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att nationalscenerna bör bredda sitt utbud,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Riksteaterns uppdrag att syntolka vissa föreställningar,

9. att riksdagen i enlighet med det i motionen anförda ger regeringen i uppdrag att inför budgetåret 2000 utreda förutsättningarna för att länen inrättar konsulenttjänster på områdena teater, dans, musik och film,

11. att riksdagen i enlighet med vad i motionen anförts ger regeringen i uppdrag att utreda förutsättningarna för bildandet av länsteatrar i Jämtlands och Södermanlands län.

Utskottet

Inledning

I betänkandet behandlas en rad motioner om teater- och musikfrågor. Motionerna väcktes under allmänna motionstiden år 1998.

Frågor rörande regionala teatrar

Hösten 1996 begärde riksdagen på förslag av kulturutskottet en skyndsamt utredning om den regionala fördelningen av det statliga stödet (bet. 1996/97:KrU1 s. 65, rskr. 1996/97:129). Denna begäran har resulterat i att regeringen i budgetpropositionerna hösten 1997 och 1998 redovisat den kartläggning och analys som hittills gjorts av myndigheter och institutioner inom Kulturdepartementets verksamhetsområde. Regeringen har aviserat att analysarbetet kommer att fortsätta. Med anledning av motionsförslag om regional fördelning av det statliga stödet till kultur uttalade utskottet hösten 1998 att utskottet utgick från att regeringen skulle återkomma i budgetpropositionen för år 2000 med de förslag till åtgärder som resultaten av kartlägningsarbetet och analysen kunde föranleda (bet. 1998/99:KrU1 s. 24).

En av Kulturrådets huvuduppgifter är att följa utvecklingen inom kulturområdet i stort samt att ge regeringen ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken och biträda vid genomförandet av denna. Kulturrådet har inlett en systematisk genomgång av de statligt stödda lokala och regionala teater-, dans- och musikinstitutionerna. En rapport om musikteatrar har nyligen presenterats. Översynen av landets teatrar med regional verksamhet har nyligen inletts och skall vara klar i slutet av år 1999.

Enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet lämnas statsbidrag till regionala och lokala institutioner – bl.a. teaterinstitutioner – som regeringen har förklarat berättigade till sådant stöd (1 §). Statsbidrag lämnas endast till regionala och lokala institutioner som också får bidrag från en landstingskommun, en kommun eller någon annan huvudman (2 §). Statsbidraget till teater-, dans- och musikinstitutioner skall syfta till att möjliggöra en mångsidig verksamhet av hög kvalitet (3 §).

Förslag som syftar till en *ändring av stödsystemet för de regionala teatrarna* tas upp i fyra motioner.

Motionärerna bakom motionerna Kr234 (v), Kr235 (c) och Kr260 (s) tar sin utgångspunkt i de ekonomiska förhållanden som råder vid Folkteatern i Gävleborg, den regionteater i Norrland som enligt motionärerna har lägst andel statsbidrag. Förslagen i samtliga tre motioner syftar till att en översyn skall göras av reglerna för statsbidraget till regional kulturverksamhet, så att regional rättvisa uppnås.

Även motionären bakom motion Kr236 (s) föreslår att en översyn skall göras av stödet till regionala teatrar. Syftet med en sådan översyn bör enligt motionären vara att de små länsteatrarna skall tillförsäkras ett visst minsta belopp för att kunna genomföra sina uppdrag (yrkande 2).

Utskottet erinrar om att ett av de övergripande målen för Kulturrådet innebär att rådet skall främja en geografiskt jämlig fördelning av kulturutbudet. Utskottet förutsätter att detta liksom övriga kulturpolitiska mål ligger till grund för den avvägning mellan olika stödberättigade ändamål som självfallet alltid måste göras. Vidare anser sig utskottet kunna förutsätta att Kulturrådet i det pågående arbetet med en översyn av landets regionala teatrar beaktar de frågor om stödsystemets utformning som motionärerna tagit upp. Yrkandena avstyrks därmed.

Ett annat förslag i motion Kr236 (s) syftar till att särskilda hänsyn skall tas till de förhållanden som råder vid *Länsteatern på Gotland*, som är landets minsta länsteater. Teatern har – anför det – stora ekonomiska svårigheter. Även en liten teater behöver bidrag som täcker basverksamheten (yrkande 1).

Gotlands län ingår i den försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning som genomförs under tiden den 1 juli 1997– den 31 december 2002. De regionala självstyrelseorganen i försökslänen har sedan den 1 juli 1998 från Kulturrådet övertagit befogenheten att besluta om fördelningen av statsbidrag till regional kulturverksamhet. Självstyrelseorganen har möjlighet att göra omfördelningar av de befintliga statsbidragen till de regionala institutioner som regeringen förklarat vara bidragsberättigade. Enligt vad utskottet har inhämtat har Gotlands kommun vid fördelningen av statsbidragen för år 1999 beslutat tilldela Länsteatern på Gotland hela den uppräknade av anslaget A 4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel som tillfallit Gotlands kommun.

Utskottet anser att – i den mån motionsyrkandet syftar till att Gotlands kommun skall tilldelas ytterligare medel för den regionala verksamheten – det får ankomma på regeringen att i kommande budgetprövning väga olika bidragsändamål mot varandra. Därvid får bl.a. de olika regionernas varie-

rande behov och förutsättningar vägas in. Med hänvisning till det anförda avstyrks yrkandet.

I två motioner föreslås att *nya regionala teatrar* skall inrättas.

I motion Kr259 (s) framhålls att det i Jämtlands län finns förutsättningar för att en länsteater skall inrättas samt att det krävs statligt stöd härför. Förslaget i motionen syftar till att regeringen i kommande budgetproposition skall förelägga riksdagen förslag i denna fråga.

Motionärerna bakom motion Kr275 (v) framhåller att två län i Sverige, nämligen Jämtlands län och Södermanlands län, saknar länsteatrar. Regeringen bör därför enligt motionärerna få i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta regionala teatrar i de två aktuella länen (yrkande 11).

Utskottet har inhämtat att Stiftelsen Framtidens kultur hösten 1998 vid två tillfällen delade ut sammanlagt 1,2 miljoner kronor till Jämtlands länsteaterprojekt. Vidare bör nämnas att Kulturrådet i sitt budgetunderlag för åren 2000–2002, som nyligen överlämnats till regeringen, har bedömt att länsteaterprojekten i Jämtlands och Södermanlands län bör få möjlighet att under en försöksperiod på tre år ingå i stödsystemet för regionala och lokala teaterinstitutioner. Kulturrådet har för ändamålet föreslagit att anslaget Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall räknas upp med sammanlagt 3,5 miljoner kronor för budgetåret 2000.

Utskottet konstaterar att det ankommer på regeringen att i budgetberedningen inför år 2000 ta ställning till om teaterinstitutionerna i de två aktuella länen skall förklaras vara berättigade att erhålla regionalt statsbidrag. Vidare ankommer det på regeringen att vid bedömningen av storleken på det totala stödet till de regionala teatramålen göra en avvägning mellan detta och andra stödändamål. Regeringens ställningstaganden i den kommande budgetpropositionen bör inte föregripas av riksdagen. Motionsyrkandena avstyrks därför.

Nationalscenernas utbud

Förslaget i motion Kr275 (v) syftar till att Operan och Dramaten skall bredda sitt utbud och göra fler uppsättningar för barn och ungdom och små uppsättningar som kan turnera i landet (yrkande 7).

Regeringen angav hösten 1996 i sin kulturpolitiska proposition att nationalscenerna Operan och Dramaten skulle ha i uppdrag att nå en stor och bred publik och ha en bred repertoar. Bl.a. angavs det att det är en självklar uppgift för nationalscenerna att i rimlig omfattning genomföra turnéer och gästspel (prop. 1996/97:3 s. 60–61).

I budgetpropositionen för år 1997 föreslog regeringen att riksdagen skulle fastställa ett antal övergripande mål för de båda nationalscenerna. Ett av målen skulle vara att Operan och Dramaten skulle ”nå en så bred och stor publik som möjligt” (prop. 1996/97:1 utg.omr. 17). Vid behandlingen av regeringsförslaget tog utskottet även ställning till ett motionsyrkande om att Operan och Dramaten skulle få preciserade uppdrag när det gäller uppsättningar för barn och ungdom. Motionärerna hade nämligen uppmärksammat att de bidragsvillkor som gällde för nationalscenerna t.o.m. år 1996 innehöll

ett krav som innebar att den unga publiken särskilt skulle uppmärksammas. Utskottet anförde bl.a. att regeringen i kulturpropositionen redovisat att barn och ungdomar bör få tillgång till teater av hög kvalitet och att avsikten var att nationalscenernas ställning skulle stärkas i hela landet. Utskottet förutsatte att det i kommande regleringsbrev tydligt skulle uttryckas att nationalscenerna även i fortsättningen har ett uppdrag att uppmärksamma den unga publiken. Vidare utgick utskottet från att målet för nationalscenerna att nå en så bred och stor publik som möjligt skulle utvecklas i regleringsbrev beträffande bl.a. utnyttjandet av radio och television för att nå ut i hela landet (bet. 1996/97:KrU1 s. 162–163). På förslag av utskottet godkände riksdagen där- efter de av regeringen föreslagna målen (rskr. 1996/97:129).

I de årliga regleringsbreven utfärdar regeringen riksdagens beslut samt anger även andra riktlinjer och uppdrag som skall gälla för institutionen i fråga. Av regleringsbrevet för Operan och Dramaten för år 1999 framgår att ett *övergripande mål* för de två institutionerna är att de skall nå en så bred och stor publik som möjligt.

Med utgångspunkt i de av riksdagen beslutade övergripande målen har regeringen formulerat ett antal *verksamhetsmål*. Bl.a. skall institutionerna då det gäller publikarbete om möjligt ge fler människor utanför Stockholmsområdet tillfälle att se föreställningarna i Stockholm eller genom gästspel. Som *generellt verksamhetsmål* för båda institutionerna anges att de skall svara mot den unga publikens behov genom särskilda barn- och ungdomsföreställningar samt om möjligt även öka andelen ung publik totalt sett.

Utskottet förutsätter att regeringen noggrant följer upp om Operan och Dramaten i sina återrapporteringar till regeringen kan redovisa i vad mån de levt upp till de av riksdagen och regeringen angivna målen för verksamheten. Regeringen bör – om den bedömer att målen inte kunnat uppnås – överväga vilka åtgärder som bör vidtas och i anslutning till budgetpropositionen informera riksdagen härom. Enligt utskottets uppfattning bör motionen inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Den avstyrks således.

Fråga om satsning på Riksskådebanan

Skådebanerörelsen består för närvarande av en riksorganisation och åtta regionala organisationer. Verksamheten har sin tyngdpunkt i publikarbete på teaterområdet. Skådebanan samarbetar med teatrar, museer, Konstfrämjandet, En Bok För Alla, studieförbund, fackliga organisationer m.fl. i syfte att nå ut med information till grupper som har små möjligheter att ta del av kulturutbudet. Skådebanans ca 7 000 kulturombud verkar bl.a. i bostadsområden och på arbetsplatser och informerar om och förmedlar biljetter till det aktuella kulturutbudet.

För år 1999 anvisas under anslaget B 3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål 4 282 000 kronor för skådebaneverksamheten. Medlen skall användas för verksamhet vid Riksskådebanan och de regionala skådebanorna.

I motion Kr241 (s) anfördes att Skådebanan av ekonomiska skäl inte kan göra vad organisationen önskar och förväntas göra och att verksamheten inte finns

representerad i alla län. Motionären anser att riksdagen genom ett uttalande skall understödja satsningar i syfte att eliminera bristerna för allas delaktighet i kulturlivet. Därvid bör särskilt uppmärksammas den roll som Riksskådebanan och skådebanorna kan spela.

Utskottet avstyrkte under föregående riksmöte motionsyrkanden som bl.a. syftade till att publikarbetet inom de idéburna organisationerna, däribland Skådebanan, skulle främjas. Utskottet framhöll att motionärerna tagit upp en fråga som kräver särskild uppmärksamhet under det fortsatta arbetet i strävan att nå de kulturpolitiska målen. Det är, menade utskottet, ovedersägligt att ett publikarbete som sker via personkontakter och i nätverk har mycket stor betydelse för deltagandet i kulturlivet. Detta gäller framför allt då publikarbetet riktar sig till personer som inte redan är motiverade. Om det skall bli möjligt att nå någon avgörande förändring i måluppfyllelsen i vad avser det kulturpolitiska delaktighetsmålet, är det därför nödvändigt med ett fortsatt, aktivt publikarbete. Vidare framhöll utskottet att Kulturrådet har ett stort ansvar för att stödja och stimulera insatser för att påverka måluppfyllelse beträffande delaktighetsmålet och att Kulturrådet gjort övergripande analyser av människors deltagande i kulturlivet. Förslag om storleken på stödet till vissa organisationer som bedriver publikarbete på kulturområdet får prövas i budgetarbetet mot bakgrund av den vikt som måste tillmätas delaktighetsmålet (bet. 1997/98:KrU1 s. 26–28).

Utskottet intar alltså samma ståndpunkt. Utskottet finner således att det inte är motiverat att riksdagen skall ta något särskilt initiativ med anledning av motionen, som därför avstyrks.

Fråga om länskonstnärer

Hösten 1996 beslutade riksdagen på förslag av regeringen att den då i sju län pågående försöksverksamheten med länskonstnärer – mestadels inom dansens område – skulle permanentas och utökas till flera konstområden. Som skäl för sitt förslag angav regeringen bl.a. att erfarenheterna från den hittills bedrivna verksamheten med länsdanskonsulenter varit goda. Länskonstnärernas arbete borde även fortsättningsvis vara att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur. Den pedagogiska delen av arbetet borde företrädesvis inriktas mot barn och ungdom i skolor och på fritidsgårdar samt mot amatörorganisationer och föreningsliv. Verksamheten borde ha som övergripande mål att utveckla kontakten mellan konstnärer, beslutsfattare, organisationer m.m. Enligt regeringens uppfattning skulle det vara värdefullt om länskonstnärarbefattningarna kunde få en ökad spridning i landet. Även kulturutskottet anförde att det skulle vara värdefullt om verksamheten med länskonstnärer kunde spridas i landet (prop. 1996/97:3 s. 42, bet. 1996/97:KrU1 s. 58–59, rskr. 1996/97:129).

Av förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet framgår att statsbidrag får lämnas till verksamhet med länskonstnärer och att bidraget lämnas till regionala och lokala institutioner som regeringen har förklarat vara stödberättigade (1 §). Statsbidrag till verksamhet med länskonstnärer lämnas endast om bidrag från en landstingskommun, en kommun eller någon annan huvudman uppgår till minst motsvarande det statliga stöd-

beloppet (2 §). Statsbidraget till verksamhet med länskonstnärer skall syfta till att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur, framför allt bland barn och ungdom, och att höja kvaliteten inom amatörkulturen (6 §).

För år 1999 har 6,7 miljoner kronor anvisats för verksamheten med länskonstnärer under anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete.

Regeringen har nyligen beslutat att statsbidrag för verksamhet med länskonstnärer skall lämnas inom områdena dans, bild, litteratur, musik och teater till fjorton landsting, tre kommuner, nämligen Stockholms stad, Göteborgs kommun och Gotlands kommun, samt till Stiftelsen Musik i Halland och Sametinget.

I motion Kr275 (v) föreslås att regeringen skall få i uppdrag att inför nästa budgetår utreda förutsättningarna för att det i länen skall kunna inrättas konsulenttjänster på teater-, dans-, musik- och filmområdena. I motionen anförs att det i vissa län finns flera konsulenttjänster, medan andra län helt saknar sådana (yrkande 9).

Av Kulturrådets årsredovisning för år 1998 framgår att länskonstnärverksamheten – enligt Kulturrådets mening – fungerar mycket väl. Det har emellertid tagit tid att bygga ut bidragssystemet bl.a. på grund av att regionerna har svårt att få fram den ekonomiska motprestation som behövs. En intressant iakttagelse som Kulturrådet gjort är att regioner som redan har en konsulent även söker bidrag till nya konsulenttjänster, vilket betyder att man ser värdet av verksamheten och därmed också gör nödvändiga ekonomiska prioriteringar.

Utskottet anser att det är glädjande att verksamheten med länskonstnärer fungerar väl och nu finns i flertalet län. Det bör emellertid understrykas att utbyggnaden av verksamheten också är beroende av lokala och regionala huvudmäns möjlighet och vilja att bidra till finansieringen. Mot den angivna bakgrunden är det enligt utskottets uppfattning inte motiverat att riksdagen tar något initiativ med anledning av motionsyrkandet, som således avstyrks.

Det bör i sammanhanget tilläggas att filmområdet inte omfattas av bestämmelserna för stödet till länskonstnärer. En särskild stödordning för regionala resurscentrum för film och video som inriktas främst på barn och ungdom finns under anslaget I 1 Filmstöd.

Syntolkning av teater

I två motioner, Kr203 (m) och Kr275 (v) yrkande 8, hemställs att Riksteatern skall få i uppdrag att återuppta sin tidigare verksamhet med syntolkning av föreställningar.

Under verksamhetsåren 1989/90–1991/92 genomförde Riksteatern i samverkan med Synskadades riksförbund syntolkning av teaterföreställningar. Riksteatern stod för kostnaderna för lön, traktamenten, resor och hotell för den anställde som syntolkade. Synskadades riksförbund ställde utrustning till förfogande. Inför den följande verksamhetsperioden 1992/93–1994/95 bedömde Riksteatern att verksamheten, som beräknades belasta Riksteatern med ca 500 000 kronor per år, inte skulle kunna rymmas inom anslagsramar-

na. Vid riksmötet 1991/92 anvisade riksdagen ett ökat anslag till Riksteatern. I samband med behandlingen av riksdagsmotioner om fortsatt syntolkning anförde kulturutskottet att det inom den ökade medelstilldelningen borde finnas utrymme för fortsatt syntolkning. Utskottet avstyrkte därmed motionsyrkandena. Utskottet förutsatte att Riksteatern skulle undersöka om medel till verksamheten kunde erhållas även på annat sätt (bet. 1991/92:KrU20 s. 6–7).

Riksteaterns syntolkning upphörde efter år 1994, då det inte längre fanns medel till fortsatt verksamhet. I svar på en förfrågan från Synskadades riksförbund anförde Riksteatern år 1997 att för Riksteatern som turnerande teater är verksamheten med syntolkning den mest kostnadskrävande per besökare. Om de praktiska förutsättningarna så medger kan dock Riksteaterns artistpersonal träffa synskadade teaterbesökare före föreställningarna för att berätta om handlingen, beskriva dekoren m.m.

Riksteaterns kongress år 1998 beslöt att Riksteatern i samarbete med Synskadades riksförbund skall se över möjligheterna att få medel till syntolkning från statsmakterna eller från organisationer. Riksteatern undersöker för närvarande möjligheterna att utbilda lokala eller regionala syntolkare och möjligheterna för dem att få se föreställningar i förväg.

I samband med riksdagsbehandlingen av 1996 års kulturproposition antogs nationella mål för kulturpolitiken, bl.a. ett delaktighetsmål, som innebär att kulturpolitiken skall omfatta alla medborgare. År 1997 fick Kulturrådet regeringens uppdrag att göra en kartläggning och ett handlingsprogram för att främja funktionshindrades deltagande i kulturlivet. Uppdraget har redovisats i Kulturrådets rapport (1998:3) Funktionshindrades tillgång till kultur. I budgetpropositionen för år 1999 föreslog regeringen att Kulturrådet skulle få ökade medel för en satsning på att förbättra funktionshindrades tillgång till kultur, vilket också blev riksdagens beslut (prop. 1998/99:1, utg.omr. 17 s. 42, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55). Kulturrådet har även fått ett övergripande ansvar för att fullfölja handlingsprogrammet.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att funktionshindrades tillgång till kultur förbättras. I 1996 års kulturproposition anfördes bl.a. att viktiga delar av kulturlivet bedrivs i institutionella former och att ansvaret för att anpassning sker och resurser avsätts för de funktionshindrades delaktighet även ligger hos de enskilda institutionerna. Utskottet förutsätter att Riksteatern ökar sina ansträngningar för att finna lösningar som förbättrar synskadades delaktighet i teaterutbudet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna Kr203 (m) och Kr275 (v) yrkande 8.

Stöd till musikgenrer

I motion Kr222 (m) påminner motionären om att Kulturutredningen i sitt betänkande Kulturpolitikens inriktning föreslog en satsning på genreprofiletrade centrum för musik (SOU 1995:84 s. 405–406) och att riksdagen år 1998 beslöt att stöd skall utgå till ett sådant centrum för folkmusiken. Motionären föreslår att verksamheten med genrecentrum skall utvecklas vidare. Blåsorkestern Göteborgsmusiken bör bli ett genrecentrum för blåsmusiken i landet.

Göteborgsmusiken har efter riksdagens beslut år 1997 statligt stöd som regional orkesterinstitution (bet. 1996/97:KrU1 s. 166–169, rskr. 1996/97:129).

Även i motion Kr256 (m) refereras till Kulturutredningens förslag om stöd till genrer för att motverka rådande skeva fördelning inom det regionala musikkivet. Motionärerna påpekar att det ofta varit musikens modernaste former som varit ungdomens första kulturkontakt och som lett dem till ett vidare musikintresse. Via rockmusiken har intresset för jazz förnyats. Dessa musikformer har ett brett folkligt stöd och utövas av många. Jazzen och yngre musikformer bör enligt motionärernas mening kunna utvecklas på villkor som är likvärdiga med andra musikformers. De uttalanden som tidigare gjorts om ett ökat stöd till jazz och modernare musikformer bör nu fullföljas (yrkande 5).

Utskottet vill först påminna om att regeringen i 1996 års kulturproposition tog ställning till Kulturutredningens förslag om genrecentrum. I propositionen framhölls att de arrangerande musikföreningarna spelar en viktig roll för att ett varierat musikutbud av god kvalitet skall kunna erbjudas även på mindre orter. I stället för att använda tillgängliga resurser till inrättande av genrecentrum borde enligt regeringens uppfattning stöd ges till musikkivets arrangörsled. En ökning av arrangörsstödet för åren 1998 och 1999 aviseras. Samtidigt påpekades att stöd och insatser för olika genrer också är en viktig uppgift för Kulturrådet och Rikskonserter samt länmusikorganisationen. Även kommunernas ansvar underströks (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1 s. 93–94). Vid 1997/98 års riksmöte föreslog regeringen att stödet till lokala musikarrangörer och fria musikgrupper skulle ökas med 1,8 miljoner kronor. På utskottets förslag ökade riksdagen bidraget med 3,8 miljoner kronor (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:KrU1 s. 84–86, rskr. 1997/98:97). Vid innevarande riksmöte har riksdagen i enlighet med regeringens förslag beslutat om en ytterligare ökning av bidraget med 5,8 miljoner kronor (prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:KrU1 s. 42–43, rskr. 1998/99:55). Inom denna ökning ryms även ett sådant stöd till ett folkmusikcentrum som riksdagen begärde våren 1998 (bet. 1997/98:KrU13 s. 28, rskr. 1997/98:303).

Det är enligt utskottets uppfattning viktigt att sådana genrer som blåsmusik, jazz och nyare musikformer, folkmusik, körmusik samt kammarmusik kan utvecklas och nå även dem som inte bor på större orter. Som utskottet understrukit vid flera tillfällen har de lokala musikarrangörerna och eldsjälarna en stor och viktig uppgift i arbetet för att nå detta mål. Det ökade statliga stödet till arrangörsverksamheten är mycket välmotiverat. Utskottet förutsätter att Kulturrådet, när en tids erfarenheter vunnits, i sin utvärderings- och uppföljningsverksamhet granskar effekterna av det ökade arrangörsstödet och av det nya stödet till ett folkmusikcentrum och att regeringen redovisar sin bedömning därav för riksdagen. Utskottet är inte berett att föreslå riksdagen att göra ett uttalande om inriktningen av arrangörsstödet eller om prioritering av viss genre inom ramen för tillgängliga resurser. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet de två aktuella motionsyrkandena Kr222 (m) och Kr256 (m) yrkande 5.

I motion Kr254 (fp) påminner motionärerna om att exportvärdet under senare år av svensk musik uppskattas till miljardbelopp och att det till stor del är populärmusik som står för dessa inkomster. Annan svensk musik borde också ha förutsättningar att vinna uppskattning utomlands, men för detta behövs en medveten marknadsföring och ett långsiktigt stöd. Motionärerna begär en utredning om hur denna musik skall kunna få stöd till marknadsföring och framträdanden utomlands (yrkande 1).

Statligt stöd för marknadsföring och lansering utomlands av svensk musik lämnas inom Kulturdepartementets område av Kulturrådet och Rikskonserter. Stöd till internationellt kulturutbyte och lansering utomlands av svensk musik lämnas även av Svenska institutet. I Utrikesdepartementets uppdrag ingår att i vid bemärkelse främja svenska intressen utomlands, bl.a. att förmedla svensk kultur. Det kan i sammanhanget också nämnas att det vid den senaste internationella musikmässan MIDEM i Frankrike lämnades statligt stöd både från Näringsdepartementet och från Kulturrådet. Bidraget från Kulturrådet avsåg lansering av slagverksensemblen Kroumata, folkmusik, jazz m.m.

Vid föregående riksmöte behandlade riksdagen en proposition om konstnärernas villkor (prop. 1997/98:87, bet. 1997/98:KrU13, rskr. 1997/98:303). I sammanhanget aviserade regeringen ett ökat stöd till internationellt kulturutbyte för budgetåret 1999. I budgetpropositionen hösten 1998 beräknades en ökning av bidraget till Rikskonserter med 2 750 000 kronor för insatser för tonsättare och frilansmusiker, bl.a. lansering utomlands. Vidare beräknades ett bidrag på 2,5 miljoner kronor till STIM – Svensk musik för bl.a. internationell kontaktförmedling för tonsättare. Riksdagen anvisade de begärda medlen (prop. 1998/99:1 utg.omr. 17 s. 52 och 56, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55). Utskottet förutsätter att dessa satsningars effekter följs upp efter en tid och att riksdagen därefter får tillfälle att ta del av regeringens bedömning av resultaten.

Expertgruppen (B 1981:03) för studier i offentlig ekonomi (ESO) under Finansdepartementet har under år 1998 beställt en utredning om den svenska musikindustrins förutsättningar, utveckling och samhällskonsekvenser. Mot bakgrund av att statistiken på området är knapphändig avses studien kartlägga musikexportens utveckling under en längre tid, fördelningen på olika sorters musik och marknader, förhållandet till försäljningen på hemmamarknaden, framtidsutsikter m.m. Vidare är syftet med studien att beskriva orsaker till den stora musikexporten, t.ex. utbildning, tekniskt kunnande, juridiska förhållanden, marknadsföring, kulturpolitik m.m. Studien skall också omfatta konsekvenser av musikexporten när det gäller sysselsättning, inkomstfördelning, inflytande från internationella företag och konjunkturpåverkan m.m. Studien beräknas vara avslutad under våren 1999.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte behövs någon ytterligare utredning om marknadsföringen och lanseringen av svensk musik utomlands. Motion Kr254 (fp) yrkande 1 avstyrks därför.

I fyra motioner tas upp frågor om skolans roll som kulturförmedlare och kulturbärare och om den kommunala musik- och kulturskolan.

I motion Kr256 (m) yrkande 4 framhålls att skolan är, eller borde vara, den kanske viktigaste kulturförmedlande institutionen. Skolans kulturansvar skall inte ses som ett tillägg till den reguljära undervisningen, det skall i stället genomsyra all verksamhet i skolan. Det är enligt motionen viktigt att skolmyndigheterna i sin uppföljning analyserar hur läroplanernas intentioner i dessa avseenden förverkligas i den dagliga verksamheten. Det är angeläget att lärarutbildningen ger lärarna förmågan att väcka och utveckla elevernas intresse för kultur. Motionärerna ser den kommunala musikskolan som ett värdefullt komplement till skolans reguljära undervisning och anför att samverkan bör främjas mellan skolan, musikskolan, samfund som bedriver musikundervisning och privata musikskolor och musiklärare.

Även i motion Kr274 (mp) understryks att skolan bör ses som vår viktigaste kulturinstitution. Skolans roll som kulturbärare skall värnas och utvecklas (yrkande 4). I motionen hemställs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att alla barn, oavsett var de bor i landet, skall ha rätt att gå i musikskola eller kulturskola (yrkande 5). Motionärerna anför att avgifterna har höjts, att musik- och kulturskolor har lagts ned och att vissa kommuner koncentrerat sin musik- eller kulturskola till en enda plats, vilket försvårar deltagande i undervisningen. Motionärerna menar att det kanske kan bli nödvändigt att värna musik- och kulturskolan genom lagstiftning om denna utveckling fortsätter.

Den kommunala musikskolan behandlas även i motion Kr272 (kd) yrkande 17. Motionärerna anför att musikskolan grundlagt och utvecklat många människors musikintresse och att den för många utgör den enda möjligheten att få lära sig att spela ett instrument. Musikskolans betydelse för framväxten av fler professionella musiker och för den framgångsrika exporten av musik understryks. Motionärerna framhåller betydelsen av fortsatta kommunala satsningar på musikskolan.

Utskottet behandlade motionsyrkanden om skolans kulturansvar och om den kommunala musik- och kulturskolan vid 1996/97 och 1997/98 års riksmöten och framhöll därvid skolans kulturansvar och betydelsen av musik- och kulturskolans verksamhet (bet. 1996/97:KrU1 s. 50 och 156 och bet. 1997/98:KrU1 s. 28–29 och 68–69).

Utskottet delar den uppfattning som framförs i de nu aktuella motionerna, nämligen att skolans kulturinsatser inte får ses som något avskilt från övrig verksamhet i skolan. Det är också viktigt att skolan meddelar goda kunskaper i bl.a. ämnen som utgör en grund för att individen i sitt vuxna liv skall kunna bli delaktig i kulturlivet och få möjlighet till kulturupplevelser. Som motionärerna påpekar har läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. – och även kursplanerna – fått en sådan inriktning.

Utskottet erinrar om att regeringen i vårpropositionen år 1998 presenterade ett tiopunktsprogram för kvalitet och likvärdighet i skolan (prop. 1997/98:150 s. 26–27). Enligt programmet skall bl.a. kvalitetskontrollen stärkas på både central och lokal nivå. Vidare skall läraryrket utvecklas och

en ny skolledarutbildning inrättas. Enligt programmet har kulturen en viktig roll i skolan. Samarbetet med musik- och kulturskolan bör stärkas. Medel skall avsättas under en treårsperiod för att genomföra programmet. Hösten 1998 anvisade riksdagen 110 miljoner kronor för budgetåret 1999 för utveckling inom skolan i enlighet med detta program, däribland till främjande av kulturen inom skolan (prop. 1998/99:1 utg.omr. 16 s. 39–40 och 51, bet. 1998/99:UbU1, rskr. 1998/99:98).

Sedan år 1995 har en arbetsgrupp för kultur i skolan arbetat inom Kulturdepartementet med att stödja, dokumentera och i rapporter redovisa kulturprojekt i olika skolor som kan bli förebilder och inspiration för andra skolors arbete med kultur i undervisningen. Gruppen har arbetat med tre teman, skolan som kulturmiljö, kulturarbetet i undervisningen samt delaktighet och eget skapande.

Gruppen har avslutat sitt arbete med en rapport, En strategi för kultur i skolan (Ds 1998:58), i vilken gruppen lämnat ett antal förslag. Gruppen anför bl.a. att för att kulturen skall bli en del av den lokala skolutvecklingen måste såväl utbildnings- som kultursektorerna ha ett övergripande gemensamt ansvar för att utveckla frågan om kultur i skolan. I enlighet med gruppens förslag har regeringen nyligen givit Skolverket och Kulturrådet ett gemensamt uppdrag att stärka och vidareutveckla arbetet med kultur i skolan. Kulturrådet skall också arbeta med utveckling av kulturpedagogiken vid kulturinstitutioner och i det fria kulturlivet.

Gruppen har vidare lämnat förslag om forskning om kultur i skolan och om särskild uppmärksamhet på skolan som arbetsmiljö i vid bemärkelse vid genomförandet av det av riksdagen godkända handlingsprogrammet för arkitektur, formgivning och design.

Stöd till skolbio och elevernas eget filmskapande förslås också av gruppen, och i budgetpropositionen för år 1999 har regeringen uttalat sin avsikt att särskilt uppmärksamma detta område inom ramen för den treåriga satsningen på tiopunktsprogrammet.

I enlighet med gruppens förslag har regeringen beslutat om fortsatt statligt bidrag till Sveriges musik- och kulturskoleråd inom ramen för tiopunktsprogrammet.

Utskottet vill – liksom vid tidigare riksmöten – med kraft understryka den stora betydelse musik- och kulturskolorna har och har haft för musiklivet i hela landet, för utvecklingen av musiken i Sverige och som start för alla de människor som deltar i ett amatörmusikliv av stor bredd och omfattning och för många av våra professionella musiker och sångare. Musik- och kulturskolorna har också stor betydelse för att väcka barnens intresse för musik och kultur i alla dess former och utveckla dem till att bli en kunnig och intresserad publik.

Utskottet delar motionärernas oro för att kommunernas besvärliga ekonomiska läge skall medföra ett avbrott i utvecklingen av de kommunala musik- och kulturskolorna. Som utskottet tidigare anfört måste dock ansvaret för musik- och kulturskolorna förbli kommunernas. Staten kan lämna bidrag till stimulans och utveckling men inte till den reguljära driften av den kommunala musik- och kulturskolan. I det föregående har redovisats den treåriga satsning på ett tiopunktsprogram för kvalitet och likvärdighet i skolan som

påbörjats under år 1999, i vilket ingår bl.a. samverkan mellan skolan och den kommunala musik- och kulturskolan.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att något särskilt uttalande från riksdagens sida om kulturen i skolan inte är påkallat. Utskottet avstyrker därför motionerna Kr256 (m) yrkande 4 och Kr274 (mp) yrkande 4.

Utskottet anser att det inte är påkallat med ett uttalande om den kommunala musik- och kulturskolan, varför motionerna Kr272 (kd) yrkande 17 och Kr274 (mp) yrkande 5 avstyrks.

Fråga om nyckelharpan som nationalinstrument

I motion Kr274 (mp) föreslås att nyckelharpan instrumentfamilj skall utses till nationalinstrument (yrkande 23).

Hösten 1996 avstyrkte utskottet motioner som syftade dels till att inrätta ett nationellt centrum för folkmusik, dels till att nyckelharpan skulle ges status som nationellt instrument. Utskottet framhöll i sammanhanget bl.a. betydelsen av eldsjälares och frivilligas insatser för kulturlivet i hela landet. Detta – menade utskottet – gäller givetvis bl.a. också musikkivet, t.ex. i arbetet med att bevara, utveckla och sprida den rika musiktraditionen i landet. Vidare anförde utskottet att folkmusiken är en mycket betydelsefull och variationsrik del av musikkivet, som engagerar både amatörer och professionella, både unga och gamla. Den har också på senare år berikats med inslag från många kulturer från andra delar av världen genom de senaste decenniernas invandring till Sverige och genom det ökande kulturutbytet över gränserna. Utskottet ansåg mot bakgrund av det anförda att riksdagen inte borde ta något initiativ i frågan om inrättande av ett statligt stött folkmusikinstitut eller i frågan om ett nationalinstrument (bet. 1996/97:KrU1 s. 94–95).

Sedan riksdagen under våren 1998 beslutat att statligt bidrag skall utgå till ett nationellt centrum för folkmusik (bet. 1997/98:KrU13, rskr. 1997/98:303) beräknade regeringen i budgetpropositionen för år 1999 under anslaget B 3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål medel för ändamålet. Utskottet ansåg att det var motiverat att utse Eric Sahlström-institutet i Tobo i Norduppland som mottagare av stödet, vilket riksdagen som sin mening gav regeringen till känna (prop. 1998/99:1 utg.omr. 17, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55).

Eric Sahlström-institutet är en stiftelse som har till uppgift att främja folkmusiken, folksången och folkdansen. I verksamheten skall samhörigheten mellan musiken, sången och dansen särskilt betonas och stor vikt läggas vid nyckelharpan fortlevnad och utveckling. En av institutets uppgifter är att ägna särskild uppmärksamhet åt nyckelharpan både i fråga om bygge och spel.

Utskottet anser att det finns goda skäl att utgå från att nyckelharpan som instrument – liksom den musik som utövas med nyckelharpa – kommer att ägnas särskild omsorg vid Eric Sahlström-institutet. Det är enligt utskottets uppfattning inte motiverat att föreslå att riksdagen skall ta något initiativ med anledning av nu aktuellt motionsförslag. Yrkandet avstyrks.

Utskottet hemställer

1. beträffande *ändring av stödsystemet för de regionala teatrarna*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Kr234, 1998/99:Kr235,
1998/99:Kr236 yrkande 2 och 1998/99:Kr260,

2. beträffande *Länsteatern på Gotland*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr236 yrkande 1,

3. beträffande *nya regionala teatrar*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Kr259 och 1998/99:Kr275
yrkande 11,

res. 1 (v)

4. beträffande *nationalscenernas utbud*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr275 yrkande 7,

5. beträffande *satsning på Riksskådebanan*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr241,

res. 2 (m) - motiv.

6. beträffande *länskonstnärer*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr275 yrkande 9,

res. 3 (v)

7. beträffande *syntolkning av teater*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Kr203 och 1998/99:Kr275
yrkande 8,

8. beträffande *stöd till musikgenrer*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Kr222 och 1998/99:Kr256
yrkande 5,

9. beträffande *marknadsföring utomlands av svensk musik*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr254 yrkande 1,

10. beträffande *kultur i skolan*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Kr256 yrkande 4 och
1998/99:Kr274 yrkande 4 ,

res. 4 (m)

res. 6 (mp) - delvis

11. beträffande *den kommunala musik- och kulturskolan*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Kr272 yrkande 17 och
1998/99:Kr274 yrkande 5,

res. 5 (kd)

res. 6 (mp) - delvis

12. beträffande *nyckelharpan som nationalinstrument*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr274 yrkande 23.

res. 7 (mp)

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

I beslutet har deltagit: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Dan Kihlström (kd), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Roy Hansson (m) och Willy Söderdahl (v).

1. Nya regionala teatrar (mom. 3)

Charlotta L Bjälkebring och Willy Söderdahl (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Frågor rörande regionala teatrar som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion Kr275 (v) anser utskottet att det är av stor vikt att den sceniska mångfalden har en god bas i många länsteatrar. Det är angeläget att regeringen nu utreder förutsättningarna för bildandet av länsteatrar i de två län som saknar länsteater, nämligen Jämtlands och Södermanlands län. Regeringen bör därefter i budgetpropositionen avseende år 2000 lämna förslag till riksdagen i detta hänseende. Riksdagen bör med bifall till motionerna Kr259 (s) och Kr275 (v) yrkande 11 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *nya regionala teatrar*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Kr259 och 1998/99:Kr275 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Satsning på Riksskådebanan (mom. 5, motiveringen)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m) anser att den del av utskottets yttrande under rubriken Fråga om satsning på Riksskådebanan som börjar med "Utskottet intar" och slutar med "därför avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att Teaterutredningen i sitt betänkande (SOU 1994:52) Teaterns roller framhöll att det finns skäl som talar för ett samgående mellan skådebanerörelsen och Riksteaterns arrangörsorganisation för att ett förbättrat publikarbete skall uppnås. Utskottet finner att det inte är motiverat att riksdagen gör något sådant uttalande om värdet av Riksskådebanans verksamhet som föreslås i motionen, varför den avstyrks.

3. Länskonstnärer (mom. 6)

Charlotta L Bjälkebring och Willy Söderdahl (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Fråga om länskonstnärer som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "anslaget I 1 Filmstöd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att länskonstnärerna, även benämnda länskonsulenter, skall utgöra en resurs för amatörkulturen och fungera som en länk mellan amatörer och professionella. Det är angeläget att regionerna ser länskonstnärerna som en tillgång. Regeringen bör därför snarast utreda förutsättningarna för regionerna att inrätta länskonstnärstjänster inom flera områden än vad som är fallet i dag. Målet bör vara att tjänster skall finnas inom områdena teater,

dans, musik och film. Riksdagen bör med bifall till motion Kr275 (v) yrkande 9 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

1998/99:KrU5
Reservationer

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *länskonstnärer*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr275 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Kultur i skolan (mom. 10)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Kultur i skolan och den kommunala musik- och kulturskolan som börjar med ”Utskottet anser mot bakgrund” och slutar med ”yrkande 4” bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med vad som anförs i motion Kr256 (m) om att skolan är, eller borde vara, den kanske viktigaste kulturförmedlande institutionen. Det är angeläget att framhålla att hela skolans verksamhet är kulturförmedling. Som utskottet anfört får skolans kulturinsatser inte ses som något avskilt från övrig verksamhet i skolan. Kulturansvaret skall genomsyra all verksamhet. Lärarna har en nyckelroll när det gäller att väcka och utveckla elevernas intresse för kultur. Det är därför enligt utskottets mening angeläget att lärarutbildningen har ett innehåll och bedrivs i sådana former att de blivande lärarna rustas för denna viktiga uppgift. Vad utskottet här har anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr256 (m) yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *kultur i skolan*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr256 yrkande 4 och med avslag på motion 1998/99:Kr274 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Den kommunala musik- och kulturskolan (mom. 11)

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Kultur i skolan och den kommunala musik- och kulturskolan som börjar med ”Utskottet delar motionärernas” och slutar med ”5 avstyrks” bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas oro för att kommunernas besvärliga ekonomiska läge skall medföra ett avbrott i utvecklingen av de kommunala musik- och kulturskolorna. Tecken på detta finns redan. Som framhålls i motion Kr272 (kd) har musikskolan grundlagt och utvecklat många människors musikintresse. För de allra flesta utgör musikskolan den enda möjligheten att få lära sig att spela ett instrument och att spela i grupp. Musikskolan har också stor betydelse för framväxten av professionella musiker och för den framgångsrika exporten av musik. Det är angeläget att betona betydelsen av fortsatta kommunala satsningar på musikskolan. Kommunernas möjlighet att

utveckla musikskolan bör förbättras inom ramen för ett ökat statligt bidrag till den kommunala sektorn. Riksdagen bör med bifall till motion Kr272 (kd) yrkande 17 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

Utskottet anser mot bakgrund (= utskottet 3 rader) yrkande 4.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion Kr274 (mp) yrkande 5.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *den kommunala musik- och kulturskolan*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr272 yrkande 17 och med avslag på motion 1998/99:Kr274 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Kultur i skolan och den kommunala musik- och kulturskolan (mom. 10 och 11)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Kultur i skolan och den kommunala musik- och kulturskolan som börjar med ”Utskottet delar motionärernas” och slutar med ”5 avstyrks” bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna bakom motion Kr274 (mp) att skolan är samhällets viktigaste kulturinstitution. Riksdagen bör därför med bifall till motion Kr274 (mp) yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna att skolans roll som kulturbärare bör utvecklas och värnas.

Utskottet delar motionärernas oro för att kommunernas besvärliga ekonomiska läge skall medföra ett avbrott i utvecklingen av de kommunala musik- och kulturskolorna. Som utskottet tidigare anfört måste dock ansvaret för musik- och kulturskolorna förbli kommunernas. Utskottet anser att regeringen bör följa utvecklingen av den kommunala musik- och kulturskolan mycket noga. Varje barn, oavsett var i landet det bor, bör ges möjlighet att få en grundutbildning på ett instrument. Om regeringen finner att detta inte kan uppnås, och att den negativa utveckling av musik- och kulturskolan som nu kan skönjas fortsätter, bör regeringen överväga på vilket sätt barnens rätt till musikutbildning kan värnas genom lag. Regeringen bör därefter förelägga riksdagen förslag i frågan. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr274 (mp) yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet avstyrker motionerna Kr256 (m) yrkande 4 och Kr272 (kd) yrkande 17.

dels att utskottets hemställan under 10 och 11 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *kultur i skolan*
att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr274 yrkande 4 och med avslag på motion 1998/99:Kr256 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. beträffande *den kommunala musik- och kulturskolan* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr274 yrkande 5 och med avslag på motion 1998/99:Kr272 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1998/99:KrU5
Reservationer

7. Nyckelharpan som nationalinstrument (mom. 12)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som under rubriken Frågan om nyckelharpan som nationalinstrument som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "Yrkandet avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att både Finland och Norge har utsett var sitt nationalinstrument, nämligen kantelen respektive hardingfelen (på svenska hardangerfiol). Det är nu dags för Sverige att på motsvarande sätt utse ett nationalinstrument. Nyckelharpan som ett historiskt intressant instrument och ett instrument som blir allt populärare motiverar mer än väl en sådan utnämning. Det bör enligt utskottets mening ankomma på regeringen att besluta i denna fråga. Utskottet föreslår därför att riksdagen med bifall till motion Kr274 (mp) yrkande 23 som sin mening ger regeringen till känna att nyckelharpan bör utses till Sveriges nationalinstrument.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *nyckelharpan som nationalinstrument* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr274 yrkande 23 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Stöd till musikgenrer (mom. 8)

Lennart Fridén (m) anför:

I motion Kr222 (m) har jag påmint om att såväl i Kulturutredningens betänkande (SOU 1995:84) som i motioner under senare år har det stora värdet av genrecentrum påpekats. Genom att inrätta sådana kan man kraftsamla kring en viss typ av musik och därmed skapa utrymme för ett bättre nyttjande av tillgängliga resurser. Vidare kan en bas skapas för fortsatt utveckling av den speciella musikformen. Kulturutredningens förslag godtogs emellertid inte av regeringen. I stället föreslogs i 1996 års kulturproposition och budgetproposition att ökade medel skulle anvisas enbart till musiklivets arrangörer, vilket också blev riksdagens beslut. Våren 1998 beslöt emellertid riksdagen att det utöver de välmotiverade satsningarna på arrangörsledet även skulle göras en satsning på ett nationellt folkmusikcentrum. Medel för år 1999 anvisades vid budgetbehandlingen hösten 1998.

I motion Kr222 (m) har jag anför en rad skäl som talar för att stödet till genrecentrum bör byggas ut och att Göteborgsmusiken bör få uppdraget att bli genrecentrum för blåsmusiken. Göteborgsmusiken bistår redan i dag små ensembler i olika angelägenheter efter bästa förmåga. Dock saknas resurser att fullt ut kunna fungera som ett genrecentrum. Genrecentrum bör också utformas olika inom ramen för begreppet. Jag har dock anslutit mig till utskottets förslag att avstyrka motionen då jag anser att det kan vara värdefullt att först avvakta en utvärdering och uppföljning av effekterna av det ökade stödet till musikarrangörerna och det nya bidraget till ett folkmusikcentrum.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	2
Utskottet	3
Inledning.....	3
Frågor rörande regionala teatrar.....	3
Nationalscenernas utbud	5
Fråga om satsning på Riksskådebanan.....	6
Fråga om länskonstnärer	7
Syntolkning av teater	8
Stöd till musikgenrer.....	9
Marknadsföring utomlands av svensk musik	11
Kultur i skolan och den kommunala musik- och kulturskolan.....	12
Fråga om nyckelharpan som nationalinstrument.....	14
Hemställan	15
Reservationer.....	17
1. Nya regionala teatrar (mom. 3), (v)	17
2. Satsning på Riksskådebanan (mom. 5, motiveringen), (m).....	17
3. Länskonstnärer (mom. 6), (v)	17
4. Kultur i skolan (mom. 10), (m)	18
5. Den kommunala musik- och kulturskolan (mom. 11), (kd)	18
6. Kultur i skolan och den kommunala musik- och kulturskolan (mom. 10 och 11), (mp)	19
7. Nyckelharpan som nationalinstrument (mom. 12), (mp)	20
Särskilt yttrande.....	21
Stöd till musikgenrer (mom. 8), (m)	21